

Seveda mi vrli in hrabri slovenski junaki 26. domobranskega pešpolka se nismo vstrašili groznega lastnega navalu ter smo jih kolikor mogoče potolkli. A kar jih je ostalo, smo pa vlovili. Bilo jih je okrog 1200. Ti so se nas tako bali, ko smo jih tirali z nasajenimi bajoneti pod našo vlado, da nekateri niso mogli od prevelikega strahu iti. Tudi Italijani se nas tako bojijo kot svoje dni Rusi.

Prisrčne pozdrave vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“ pošiljamo fantje iz velikonedeljske okolice: Ivan Kosi, Sen. Vrh, Velika Nedelja; Rudolf Majcen, Hum pri Ormožu; Otmar Perko, Maribor; Hufinski Alojzij, Ormož.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču traja angleško-francoska ofenziva ob reki Sommi že tri tedne z nečuvno, strašansko silo še nadalje. Med rekama Ancre in Somme si stoji poldrugi milijon mož nasproti. V tej tritedenski bitki se je posrečilo Angležem in Francozom zavzeti 90 kvadratnih kilometrov ozemlja. V tej največji svetovni bitki so obojestranske izgube velikanske. Iz Anglije so odposlali na francosko bojišče 30.000 strelnic, ki bi naj stregle ranjenim vojakom. To veliko število najboljših razsvetljuje velikanske angleške izgube. O Verdunu ni nobenih posebnih poročil.

Grobišče ob Sommi.

List „Berliner Tageblatt“ piše: „Izgube so ob Sommi na obeh straneh silno velike. Pokrajina ob Sommi je francosko grobišče, tako strašno veliko, kakor v dolinah Moze pred Verdunom. Francozi pa tega nočejo uvideti in vidijo samo Nemce, da umirajo Eden njihovih voditeljev jim je dal tolažbo: Nemci so kakor zastrupljene podgane, ki pri svojem nosem zadnjem beganju semintja ne vedo, kjer bodo umrli, pred Verdunom, na Ruskem ali ob Sommi.“

Trideseti zračni napad na Anglijo.

V noči od 31. julija na 1. avgusta je uspešno napadel oddelek nemškega zračnega brodograja London, glavno mesto Anglije, in vzhodno angleško morsko obalo. Nemški zrakoplovci so metali bombe na utrube in vojaške naprave in so se vrnili vsi nepoškodovani.

Pred Solunom.

Pred Solunom se razvija precej živahno gibanje. Dne 27. julija in naslednje dni je prišlo pri mestu Vođena na železniški progi Solun-Bitolj zahodno od Soluna do več manjših bojov, katerih so udeležili tudi srbske čete. Bolgarske čete so napad četverospornostnih čet odbile. Grčija je umaknila iz vzhodne grške Macedonije vse svoje vojaštvo. Četverospornostne čete so zasedle večji del grško-macedonskega ozemlja.

Turška bojišča.

Na turških bojiščih je prišlo zadnje dni do večjih dogodkov. Turki so se zadnje dni na Kavkazu, in sicer na levem krilu ob Črnem morju morali umakniti pred rusko premočjo in so morali izprazniti mesta Baiburt, Gümüşhane in važno trgovsko mesto Erzingjan južno od Trapezunta.

V zahodni Arabiji je izbruhnila vstaja. Angležem se je namreč posrečilo podkupiti turškega upravitelja te pokrajine, Hussein-pašo, in poglavarje zahodno-arabskih plemen. Središče vstaje sta za mohamedance največji svetišči Meka in Medina. Velika turška armada koraka proti upornikom.

V Tripolitanijski so Turki iztrgali Italijanom vse važnejše postojanke, le ozek pas ozemlja ob morski obali je še ostal v italijanski oblasti, tako, da je Tripolitanijska za Italijo izgubljena.

V zahodni Perziji je prodiranje turških čet uspešno. Ruske čete so morale zapustiti vso zahodno Perzijo in se umikajo proti vzhodu.

Turčija je poslala del svojih čet na avstrijsko-rusko bojišče.

Pred dnevi je najela Turčija v Nemčiji posojila v znesku pol milijarde.

Rumunija se je odločila.

Razburjenost na Rumunskem se je poglobila, kar je najboljši znamenje, da smo ustavili rusko prodiranje v Galicijo in Bukovino. Rumunski kralj in merodajni politiki so zapustili Bukarešto, Rumunija se je torej odločila, da še ostane nadalje nepristranska. Kot odgovor na to odločitev je Rusija prepovedala, da bi se izvažal premog na Rumunsko.

Italija in Nemčija.

Italija se sedaj ne bo napovedala Nemčiji vojske. Zunanji minister Sonino se je baje izrazil, da je Italija vojno napoved le odložila, ker hoče imeti proti Rumuniji močno orožje v rokah. Rumunija bi nastopila proti četverospornosti, ako bi Italija napovedala Nemčiji vojsko.

O miru.

Miru nasproti.

Član ruskega državnega sveta Vasiljavič piše v „Rječi“, da se vojska brezpogojno bliža svojemu koncu. Povdarjal je, da tega ne govori samo iz lastnega prepričanja, temveč na podlagi tega, kar je opazil v Londonu, Parizu in posebno v Rimu, kjer je želja po miru največja. Seveda ne more imenovati še nobenega roka, toda tudi na Ruskem so merodajni krogi že siti vojske.

Sv. Oče otrokom.

Sv. Oče je dne 30. julija v Rimu sprejel 3000 rimskih otrok kot zastopnike vseh onih otrok, ki so bili ta dan pri sv. obhajilu za mir. Kardinal vikar Pompili je prebral udanostno pismo na Sv. Očeta, ki je odgovoril v daljšem govoru. Njegovo prošnjo na vse evropske otroke, da naj na žalostno obletnico v obilnem številu prejemajo sv. obhajilo, so pred vsem uslišali rimski otroci. Sv. Oče se je večkrat vpraševal, ali tisti, ki so daleč proč od bojišč, živijo v duhu krščanske in primerne spokornosti in ali se znajo varovati pred zapeljivostjo življenja. V svojih mislih in nadah se je papež zatekel k nedolžnosti otrok kot k najmočnejšemu sredstvu, da izprosi božjo pomoč. Zaman je bilo doslej njegovo opominjanje, da naj naredi odločilo orožje in da naj po poti pameti in pravičnosti poiščejo mir, ki more končati to človeško klanje. Sv. Oče želi, da človeška družba napravi konec sovraštvu in se zopet posveti delu miru in sprave. Sv. Oče pa ne sestavi nobenega načrta, kako naj se to zgodi, ker se boji, da bi njegovi predlogi njegovim sinovom, katere vse enako ljubi, ne bi znali biti vsem enako ljubi. Zato samo ponavlja svoje želje in njihovo izdajo prepustja Vsemogočnemu, katerega zastopa v izvrševanju pravičnosti, usmiljenja in odpuščanja. Vsemogočni bo premislil in odločil z nameni ljudi, da se človeški rod zopet napravi na pot k Najvišji dobroti. Sv. Oče je pozval otroke, da naj dvignejo oljčne vejice, znamenje miru, in je blagoslovil otroke.

Naše žrtve za domovino.

Dne 23. julija je sporočil bojni tovariš, da je njegov zvesti, najboljši prijatelj Ivan Velmar iz Obreža pri Središču žrtvoval svoje mlado življenje s 25 leti v borbi proti Italijanom, začet od lahke granate. — Umrl je dne 23. junija 1916 Jožef Benko v bolnišnici na Tirolskem v Briksenu. Rajni je bil kmet v Destincih pri Sv. Urbanu nad Ptujem. Zapušča neotolajljivo ženo z žalujočima sinoma, kojih je starejši tudi na tirolski bojni fronti, ter hčerko. Bil je miroljuben sovaščan. Blag mu spomin, lahka mu tuja zemlja! — Kakor smo izvedeli, sta umrla vsled zadobljenih ran narednik Ivan Brus iz Podvinci pri Ptuj in pešec Ivan Dokler iz Celja. Prvi je bil od kraja vojne zmrl na bojnem polju, mladenič najlepših let, ud Marijine družbe in odlikovan za nevstrašenost in hrabrost s srebrno kolajno II. vrste in z bronasto kolajno. Bila sta oba zelo priljubljena med tovariši in zelo mirnega obnašanja. Naj jima bo tirolska zemlja lahka. Najglobkejšo sožalje vsem starišem in znancem v imenu vseh žalujočih prijateljev Ivan Vihar, računski podčastnik. — Dne 12. julija je padel v najlepših letih v boju zoper verolomnega Laha Albin Pribožič. Vsi rajhenburški Orli in člani Marijine družbe, ki se stojijo krepki v hudem boju, bodo to pretresujočo vest z žalostjo sprejeli, v svojih molitvah pa se spominjali blagega in tihega, a za krščansko prepričanje vnetega mladeniča. Obetal nam je tudi zaradi svojega dobrega glasu lepo pomoč pri pevskem zboru, pa božja previdnost ga je vzela v zbor boljših pevcev, ki prepevajo v nebesih slavo Bogu. — Padel je na italijanskem bojišču dne 22. maja Martin Kločkovnik v Spitaliču. Bil je tudi naročnik našega „Slovenskega Gospodarja“. — Došla je žalostna novica, da je padel na italijanskem bojišču dne 12. julija začet od sovražne granate, priden mladenič Blaž Firer od Sv. Vencesla pri Slov. Bistrici, star komaj 22 let. — Iz laškega bojišča je pisal vojni kurat, da je dne 21. maja padel junaške smrti desetnik Franc Lešnikar iz Zuma v najboljši dobi 26 let, začet v prsa od sovražne kroglice. Bil je priden mladenič. — Padel je Franc Škoberne, poddesetnik, doma iz Zuma. Bil je v cvetu mladosti, star še le 26 let. Žrtvoval je svoje življenje dne 6. junija za našo ljubo domovino. — Slava vsem padlim slovenskim junakom!

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Vle. g. Josip Ozmeč, župnik v Ljutomeru, je imenovan za dekana ljutomerske dekanije. — V vojno službo je kot vojni kurat vpoklican č. g. Pavel Vesenjaj, kaplan v Selnici ob Dravi. — Prestavljena sta č. gg. kaplana: Martin Erhartič od Sv. Antona v Slov. gor. k Sv. Benediktu v Slov. gor. in Peter Pavlič od Sv. Benedikta v Slov. gor. v Loko pri Zidanem Mostu. — Nameščen je č. g. novomašnik Kofnik Ivan kot kaplan pri Sv. Antonu v Slov. gor.

Odlikovana slovenska vojaška duhovnika. Častno znamenje Rdečega križa III. vrste z vojno dekoracijo je bilo podeljeno č. g. Ernestu Terstenjak, sedaj c. in kr. profesorju na kadetni šoli v Inomostu, v priznaje odličnega službovanja kot divizijski župnik pri 8. divizijskem poveljstvu na bojnem polju. Č. g. Terstenjak je tudi imejitelj duhovnega zaslужnega križca na belo-rdečem traku. — Enako odlikovanje je dobil tudi vojni kurat na severnem bojišču č. g. Franc Kren, kateri ima tako sedaj že dvojno odlikovanje, namreč: duhovniški zaslužni križec in častno znamenje Rdečega križa z vojnim okrasom.

Lep zgled višjih častnikov. Prekmurske „Novine“ poročajo: „Škafar Matjaš, četovodja pri kav. diviziji, nam naznanja, da je njuva divizija po težkih časih zdaj par dni daleč od vojnega hrupa na počitki. Po prestanih velikih bojih se je ta divizija naselila v enoj maloj vasi. V tej vasi je bila preprosta cerkevica, a vendar je podvojeno veselje nujda zmučenim vojakom. Prvo so uživali pri nogah ljube Jezusa, koga so vsako nedelo lahko molili pri sv. meši, drugo pa v tistem lepem zgledi, steroga so prameši videli. Vsako nedelo sta pri meši dvorila dva višjiva častnika od generalnega štaba, grof B., hussarski polkovnik in konjeniški mešter, adjutant generalštaba. Te drugi je ranjen, z obvezanov glavov ministrivao, kaj je vseh nazočih srca globoko genola.“

Molitve v vojni dobi so bile v starem času ostro odrejane in sicer jih je sam cesar odredil in če je bilo bojišče še tako oddaljeno. Tako je bilo tudi za Maksimilijana I. Njegova naredba leta 1566 se je tako glasila: „Kakor smo že davno na avgšburškem dvoru naročili, ukazujem i zdaj, da se na Dunaju in tudi po raznih drugih avstrijskih deželah ter v krajevini Češki ter v mejni grofiji Moravski, odredba izpolnjuje in smo v ta namen odredili zvonjenje. Kdor bo slišal zvonjenje, naj pade na kolena, prosi Boga, da se skrajša srd božji, da nam nakloni nebo zmago, kakor se glasi molitev, ki smo jo nalašč za to dali spisati in natisniti. Molitev naj vsakdo, ki le zna brati, pobožno bere. Vrh tega imajo duhovniki vsak petek, kadar bo zvonilo, prirediti ljudem v cerkvi kratke pridige o sv. pokori, kakršno smo tudi na svojem dvoru ukrenili. Po pridigi ima biti slovesna sv. maša in morajo biti med sv. mašo vse trgovine zaprte. Naposled odredjam, da se v teh žalostnih časih ne vršijo nobene veselice, ne ples, ne zabavni večeri (za vojsko s Turki). — Tako se je tudi zgodilo. V petek so bile cerkve vse polne vernikov. Ko je zvonilo, je vse molilo — doma, na njivah, v cerkvah in v delavnicah.

Slovenec s Pohorja vjel s tremi tovariši čez 50 Lahov. Iz bojišča se nam piše dne 27. julija: Naš rojak Friderik Herič, doma iz Ruš, je bil odlikovan za izvanredno hrabrost s srebrno hrabrostno kolajno I. vrste. S tremi možmi je zajel čez 50 Lahov in zavzel pri tem še tri nepoškodovane sovražne topove. Čestitamo vrlemu Rušanu! Pozdrave pošiljajo: Tanker in drugi.

Pri nas gore šele zdaj zelenijo. Z italijanskega bojišča se nam piše: K nam se le zdaj prihaja zeleni plašč narave, zato se počutimo tudi mi tembolj sveže. Nam mladim slovenskim črnovojnikom korajža tako zlahka ne upade. Kljub vsem težavam in velikim nadlogam prav dobre volje uganjamo vsake vrste burke. Zapijemo si po domače kako slovensko pesem, posebno ono: „Slovenski fantje saj smo mi!“ Najprisrčnejše pozdrave vsem cenjenim bralcem našega „Slovenskega Gospodarja“ pošiljajo: Fr. Milnarič iz Negove pri Radgoni; Franc Lapuh iz Brežic ob Savi; Alojzij Mešl iz Soštanja; Franc Valenčak iz Kozjega; Jakob Sijanec iz Ljutomera.

Koliko podpore gre invalidu. Ako je postal vojak invalid, t. j. za vsako delo popolnoma nezmožen, dobi od vojaške oblasti okrog 63 kron podpore mesečno. Njegovi družini se pa zaradi tega podpore ne sme ustavit, samo pri mesečnih izplačilih mora prinesiti od županstva potrdilo, da delanezmožnost invalidova še traja dalje.

Okrajni pomožni odbori. Po naročilu domobr. ministrstva so pri vseh okrajnih sodnih ustanovitvah okrajni pomožni odbori, ki imajo nalogo, da pomagajo družinam vpoklicanih do njih pravic. Ako na pr. vzdrževalne komisije odklonijo prošnje za podporo, naj se žena ali drugi člani družin obrnejo na ravnost na „Okrajni pomožni odbor pri c. kr. okrajni sodnji“. Ako je n. pr. potrebna pritožba na upravno sodišče, mora isto podpisati adykat ali pa tak okrajni pomožni odbor, sicer je neveljavna. Za mariborski sodni okraj je načelnik tega pomožnega odbora sodni svetnik gospod Sterger, c. kr. okrajni sodnja.